

Przemysław Florjanowicz-Błachut

Autor jest prawnikiem, głównym specjalistą m.in. ds. kontaktów międzynarodowych w Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Naczelny Sąd Administracyjny w dialogu z międzynarodową wspólnotą sądów administracyjnych i trybunałami europejskimi

Utworzony w 1980 r. – po kilkudziesięcioletniej nieobecności w polskim ustroju sądowym zinstytucjonalizowanego sądownictwa administracyjnego i w zmienionych warunkach ustrojowych – Naczelny Sąd Administracyjny szybko zaznaczył swą obecność na forum międzynarodowym, biorąc udział już w 1983 r. w kongresie założycielskim Międzynarodowego Stowarzyszenia Najwyższych Sądów Administracyjnych (IASAJ) w Paryżu. Stowarzyszenie z siedzibą przy Radzie Stanu Francji w Paryżu zrzesza najwyższe instancje sądownictwa administracyjnego z 85 krajów świata. W 1984 r. ówczesny Prezes NSA został wybrany członkiem Rady Administracyjnej IASAJ. Reprezentanci NSA brali udział w kilkunastu kongresach i seminariach IASAJ. Naczelny Sąd Administracyjny w 2014 r. pełnił rolę gospodarza posiedzenia Zarządu oraz seminarium IASAJ nt. *Szybkości wyrokowania*, a podczas XIV Kongresu w Brukseli (2022 r.) został ponownie wybrany do składu ścisłego gremium kierowniczego IASAJ na kolejną kadencję do 2025 r., jako jeden z trzech sądów – obok Rady Stanu Republiki Włoch i Sądu Administracyjnego Wielkiego Księstwa Luksemburga – reprezentujących w zarządzie europejskie sądownictwo w ramach regionu Europa.

W okresie stowarzyszenia Polski ze Wspólnotami Europejskimi oraz po akcesji do Unii Europejskiej przed NSA otworzyła się możliwość aktywnego udziału w kształtowaniu standardów prawoadministracyjnych wspólnie z państwami członkowskimi UE. W 2002 r. po raz pierwszy przedstawiciele NSA, który otrzymał status obserwatora, wzięli udział w helsińskim kolokwium Stowarzyszenia Rad Stanu i Najwyższych Sądów Administracyjnych Unii Europejskiej (ACA-Europe) z siedzibą przy Radzie Stanu Belgii. Celem ACA-Europe jest wspieranie dialogu między jego członkami poprzez promowanie wymiany poglądów i doświadczeń w sprawach dotyczących orzecznictwa, organizacji i funkcjonowania sądów administracyjnych w państwach członkowskich UE. W 2004 r. NSA uzyskał status członka rzeczywistego, a Prezes NSA pełnił funkcję Wiceprezesa (w latach 2004–2006 oraz 2008–2010) oraz Prezesa Stowarzyszenia (w latach 2006–2008). Obecny Prezes NSA jest członkiem Zarządu ACA-Europe. W ramach współpracy z ACA-Europe w 2008 r. NSA organizował XXI Kolokwium nt. *Konsekwencji niezgodności z prawem ostatecznych decyzji administracyjnych i prawomocnych orzeczeń sądów*

*administracyjnych*¹, a w 2017 r. seminarium *Porządek publiczny, bezpieczeństwo narodowe i prawa obywateli państw trzecich w sprawach dotyczących imigracji i obywatelstwa*. Sędziowie NSA biorą udział w kolokwjach, seminariach oraz w wymianie informacji w grupach roboczych i na internetowym forum dyskusyjnym oraz w programie wymiany stażowej, dzięki któremu odbyli staże m.in. w Austrii, Hiszpanii, Francji, Wielkiej Brytanii, Finlandii, a na stażu w NSA przebywali sędziowie z Francji, Litwy i Szwecji.

W 2016 r. NSA zawarł porozumienie z Europejską Siecią Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości z siedzibą w Brukseli (EJTN), umożliwiające udział polskich sędziów administracyjnych w szkoleniach i stażach, a sędziom zagranicznym – w stażach ogólnych i specjalistycznych w NSA. Dzięki współpracy z EJTN polscy sędziowie odbywają wizyty studyjne w sądach administracyjnych państw członkowskich UE, Europejskim Trybunale Praw Człowieka i Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej, brali także udział w seminariach z zakresu unijnego prawa administracyjnego. W latach 2016–2022 sędziowie sądów administracyjnych państw członkowskich UE odbywali w NSA staże ogólne i specjalistyczne z zakresu prawa uchodźczego, prawa ochrony środowiska i prawa podatkowego.

Naczelny Sąd Administracyjny jest członkiem Sieci Sądów Najwyższych (SCN) Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Sieci Sądowej Unii Europejskiej (RJUE) przy TSUE, bierze udział w wymianie informacji poprzez swoich koordynatorów i przedstawicieli w odpowiednich tematycznych grupach roboczych obu sieci. Dialog z TSUE zaowocował w obszarze działalności pozaorzeczniczej NSA m.in. wizytą w 2014 r. sędziów i rzecznika generalnego TSUE połączoną z debatą *Dialog sędziów sądów krajowych z sędziami TSUE* oraz zorganizowaną przez NSA w 2019 r. konferencją naukową asystentów NSA, SN i TK *Stosowanie prawa europejskiego w orzecznictwie sądowym*², z udziałem m.in. Prezesa TSUE z jego wykładem inauguracyjnym *Trybunał Sprawiedliwości:*

- 1 Zob. S. Biernat i in., *Consequences of Incompatibility with EC Law for Final Administrative Decisions and Final Judgments of Administrative Courts in Member States*, Warszawa 2008.
- 2 Zob. T. Grzybowski, M. Sarnowiec-Cisłak (red.), *Stosowanie prawa europejskiego w orzecznictwie sądowym*, Warszawa 2019.

dialog oparty na wzajemnym zaufaniu i niezawisłości sędziowskiej. Przedstawiciele NSA regularnie uczestniczą w cyklicznie organizowanych przez TSUE forach sędziów i prokuratorów wyższych instancji sądowniczych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Naczelny Sąd Administracyjny jako partner instytucjonalny współpracuje z instytucjami badawczymi oraz edukacyjnymi w obszarze prawa unijnego, jak również z agencjami UE. W latach 2013–2014 był partnerem unijnego projektu *Nie-wykorzystany potencjał europejskiego dialogu sędziowskiego na przykładzie stosowania praw podstawowych przez sądy krajowe państw członkowskich*, współorganizowanego przez Europejski Instytut Uniwersytecki (EUI) we Florencji. W ramach projektu zorganizowano seminaria i warsztaty oraz opracowano polską wersję publikacji *Metody interakcji sądowych w sprawach dotyczących europejskich praw podstawowych*³.

Naczelny Sąd Administracyjny jest także partnerem Akademii Prawa Europejskiego w Trewirze (ERA) w zakresie organizacji warsztatów nt. unijnego prawa ochrony środowiska (projekt w 2022 r. dotyczył krajowych i unijnych regulacji związanych z czystością powietrza). Prezes NSA wchodzi w skład Rady Powierniczej ERA.

W zakresie sądowego stosowania unijnego prawa azylowego NSA współpracuje z Agencją Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA) z siedzibą w Valettie na Malcie. Prezes NSA uczestniczy w cyklicznie organizowanych spotkaniach Krajowych

3 P. Florjanowicz-Błachut, M. Kulikowska, P. Wróbel [w:] *Metody interakcji sądowych w sprawach dotyczących europejskich praw podstawowych*, red. N. Półtorak, Warszawa 2014.

Koordinatorów EUAA. Sędziowie i asystenci NSA i WSA biorą udział w organizowanych przez EUAA szkoleniach. W ramach tej współpracy NSA gościł przybywających z wizytami studyjnymi członków Serbskiej Komisji ds. Azylowych (2019 r.) oraz sędziów NSA Bułgarii (2018 r.).

Sędziowie NSA uczestniczą także w ponadnarodowym dialogu. Polscy sędziowie są członkami Europejskiego Stowarzyszenia Sędziów Administracyjnych (AEA), Forum Sędziów Unii Europejskiej na rzecz Środowiska (EUFJE) oraz założonego w Warszawie w 1997 r. Międzynarodowego Stowarzyszenia Sędziów Orzekających w Sprawach Migracyjnych i Uchodźczych (IARMJ). W zarządach obu tych wyspecjalizowanych stowarzyszeń sędziowskich zasiadali lub zasiadają obecnie sędziowie NSA.

Różnorodne formy współpracy międzynarodowej polskich sędziów sądów administracyjnych i współpraca instytucjonalna NSA umożliwiają wymianę doświadczeń, wiedzy, harmonizację sądowego stosowania prawa europejskiego oraz budują wzajemne zaufanie wśród europejskich sędziów sądów administracyjnych.

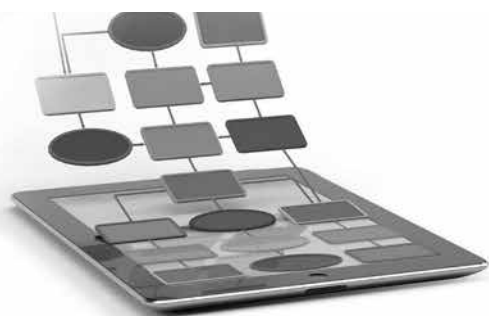
Bibliografia / References

Biernat S. i in., *Consequences of Incompatibility with EC Law for Final Administrative Decisions and Final Judgments of Administrative Courts in Member States*, Warszawa 2008.

Grzybowski T., Sarnowiec-Cisłak M. (red.), *Stosowanie prawa europejskiego w orzecznictwie sądowym*, Warszawa 2019.

Florjanowicz-Błachut P., Kulikowska M., Wróbel P. [w:] *Metody interakcji sądowych w sprawach dotyczących europejskich praw podstawowych*, red. N. Półtorak, Warszawa 2014.

REKLAMA



LEX Navigator

Czynności procesowe
krok po kroku

www.LEX.pl/navigator

 Wolters Kluwer



PRAKTYCZNI

PRZEJRZYŚCIE

BEZ WĄTPLIWOŚCI

MOBILNIE

PRZEŁOM DLA KANCELARII PODATKOWYCH

TAX Alert

Nowy wymiar komunikacji
z klientami

Wzmacniaj renomę i buduj relacje!

TAX Alert to przełomowe rozwiązanie w pracy biur rachunkowych i kancelarii podatkowych, dzięki któremu wkroczysz w nowy wymiar komunikacji z Twoimi klientami.

TAX Alert umożliwia wysyłkę gotowych wiadomości dotyczących zmian w prawie i podatkach.

Program składa się z dwóch elementów:



TAX Alert – dlaczego warto?



Usprawniasz komunikację
ze swoimi klientami



Oszczędzasz czas



Wzmacniasz renomę
swojej kancelarii



Twoja kancelaria staje się
bardziej konkurencyjne na rynku

Dowiedz się więcej i zamów BEZPŁATNĄ prezentację produktu:

www.produkty.LEX.pl/tax-alert